ECLI:LV:AT:2023:0707.C71280921.19.L
Lieta Nr. C71280921, SKC-792/2023
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2023. gada 7. jūlijā

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Ināra Garda, senatori Erlens Kalniņš un Normunds Salenieks

izskatīja rakstveida procesā prasītāju /pers. C/ un /pers. D/ blakus sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas 2023. gada 9. maija lēmumu, ar kuru izbeigta tiesvedība civillietā /pers. C/ un /pers. D/ prasībā pret /pers. E/ par uztura līguma atzīšanu par spēkā neesošu.

Aprakstošā daļa

[1] Laulātie (laulība reģistrēta /datums/) /pers. F/ kā uztura ņēmējs un /pers. E/ kā uztura devēja /datums/notariālā akta formā noslēdza uztura līgumu, ar kuru uztura ņēmējs nodeva uztura devējas īpašumā viņam piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra numurs /numurs A/(turpmāk – nekustamais īpašums /Nosaukums A/), bet uztura devēja apņēmās dot savam laulātajam uzturu līdz mūža beigām.

Uztura līguma 3. punktā norādīts, ka līdzēji nevēlas šajā līgumā uzrādīt precīzu uztura daudzumu mēnesī, un tas tiks noteikts, līdzējiem mutiski vienojoties, ņemot vērā uztura ņēmēja dzīves apstākļus (*lietas 1. sējuma 43.–47. lapa*).

Pamatojoties uz Uztura līgumu, /datums//Nosaukums/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs A/nostiprināta /pers. E/ īpašuma tiesība uz nekustamo īpašumu /Nosaukums A/, kas sastāv no vienas zemes vienības 32 ha platībā. Vienlaikus minētā nodalījuma II daļas 2. iedaļā (*ieraksts Nr. 1.1.*) uztura devējai noteikts aizliegums bez uztura ņēmēja rakstiskas piekrišanas nekustamo īpašumu atsavināt, dāvināt, sadalīt un apgrūtināt ar lietu tiesībām.

[2] Uztura ņēmējs /pers. F/ miris /miršanas datums/.

[2.1] Mirušā /pers. F/ atstātā mantojuma atklāšanās izsludināta /datums/, uzsākot mantojuma lietu pie zvērinātas notāres Janīnas Nollendorfas.

[2.2.] Pieteikumu par apstiprināšanos mantojuma tiesībās iesnieguši mantojuma atstājēja bērni /pers. C/ un /pers. D/, kā arī laulātā /pers. E/.

[3] /pers. C/ un /pers. D/ 2021. gada 12. jūlijā cēluši tiesā prasību pret /pers. E/ par uztura līguma atzīšanu par spēkā neesošu, lūdzot tiesu atzīt par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža /pers. F/ un /pers. E/ /datums/noslēgto uztura līgumu, un dzēst /Nosaukums/ pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /numurs A/II daļas 1. iedaļas ierakstus par /pers. E/ īpašuma tiesību un tās nostiprinājuma pamatu.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi un pamatojums.

[3.1] Prasītāji ir /datums/mirušā /pers. F/ bērni.

Apzinot mirušā tēva atstātā mantojuma masu, noskaidrojās, ka prasītāju tēvs /datums/noslēdzis ar savu laulāto /pers. E/ uztura līgumu un nodevis laulātās īpašumā nekustamo īpašumu /Nosaukums A/. Prasītāju ieskatā uztura līgums ir fiktīvs un noslēgts nolūkā apiet prasītāju kā likumisko mantinieku – mirušā bērnu – tiesības saņemt mantojumu, jo tādējādi būtiski tikusi samazināta atstātā mantojuma masa.

Uztura līgums ir slēgts fiktīvi, lai nodrošinātu nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ formālu pāreju laulātās /pers. E/ īpašumā un lai tādējādi izvairītos no tā iekļaušanas /pers. F/ atstātā mantojuma masā. Pirmkārt, līgums noslēgts starp laulātajiem, kuriem Civillikuma 84. pants uzliek pienākumu vienam par otru gādāt. Otrkārt, līgumā nav norādīts precīzs uztura daudzums mēnesī. Treškārt, prasītāji netika atbrīvoti no Civillikuma 188. pantā bērniem noteiktā pienākuma uzturēt savus vecākus. Gluži pretēji /pers. C/ un viņas ģimenes locekļi ir regulāri piegādājuši /pers. F/ uzturu, pildot likumā paredzēto pienākumu. Prasītāju tēva dzīves apstākļi neliecināja par to, ka atbildētāja /pers. E/ būtu pildījusi uztura līgumā noteiktos pienākumus. Turklāt /pers. F/ /datums/(nedēļu pirms uztura līguma slēgšanas) un /datums/pārdeva autortiesību objektus 97 000 *euro* vērtībā, kas liecina, ka viņam bija pietiekami naudas līdzekļi, lai viņš pats varētu izpildīt lielāko daļu no uztura līgumā noteiktajiem pienākumiem.

Tādējādi uztura līgums neatspoguļo līdzēju patieso gribu un ir vērsts uz likuma apiešanu, lai izvairītos no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ iekļaušanas /pers. F/ mantojuma masā. Ar uztura līgumu /pers. F/ ir atsavinājis nekustamo īpašumu /Nosaukums A/ atbildētājai /pers. E/ bez faktiska ekonomiska un personiska labuma, līdzējiem ir bijusi reāla griba nevis sniegt un saņemt uzturu, bet gan samazināt /pers. F/ mantas apjomu un formāli apiet prasītāju kā likumisko mantinieku tiesības likumiskās mantošanas ceļā kopā ar atbildētāju /pers. E/ mantot no /pers. F/ nekustamo īpašumu /Nosaukums A/.

[3.2] Prasība pamatota ar Civillikuma 1., 84., 188., 1403., 1415., 1438. un 2096.–2101. pantu.

[4] Ar Vidzemes rajona tiesas 2023. gada 13. janvāra spriedumu prasība noraidīta.

[5] Izskatījusi lietu sakarā ar prasītāju iesniegto apelācijas sūdzību, Vidzemes apgabaltiesa ar 2023. gada 9. maija lēmumu izbeigusi tiesvedību lietā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223. panta 2. punktu (*prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesības*).

Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

[5.1] Pirmās instances tiesa pareizi secinājusi, ka prasītājiem nav tiesību celt prasību un apstrīdēt starp viņu tēvu /pers. F/ un tēva laulāto – atbildētāju /pers. E/ – noslēgto uztura līgumu, jo prasītāju tēvs savas dzīves laikā nav cēlis prasību pret atbildētāju /pers. E/ par uztura līguma atcelšanu.

Prasītāju norādītās Civillikuma 1438. un 1415. panta normas nav vērtējamas atsevišķi no Civillikuma 2096.–2106. panta noteikumiem par uztura līgumu. No prasības tiesību esības izvērtēšanas viedokļa nav nozīmes tam, vai prasība atzīt uztura līgumu par spēkā neesošu pamatota ar Civillikuma speciālajām normām par uztura līgumu, vai arī Civillikuma 1438. un 1415. pantu, kas ir vispārējas tiesību normas un pamats jebkura darījuma atzīšanai par spēkā neesošu.

Uztura līguma slēgšana starp laulātajiem ir ierasta civiltiesisko darījumu prakse, un to nevar uzskatīt par neatļautu un nepieklājīgu darbību, kura vērsta uz likuma apiešanu vai kuras mērķis ir pretējs labiem tikumiem tāpēc vien, ka tādējādi var samazināties potenciālā mantojuma masa. Lai arī laulātajiem ir pienākums uzturēt vienam otru, tāpat kā bērniem ir pienākums uzturēt savus vecākus, uztura līgumi kā papildu garants aprūpei vecumdienās tiek slēgti gan starp vecākiem un bērniem, gan starp laulātajiem.

Nav nozīmes tam, vai ar prasību lūgts atcelt uztura līgumu tādēļ, ka uztura ņēmēja dzīves laikā līgums nav ticis pienācīgi pildīts, vai arī atzīt uztura līgumu par spēkā neesošu. Izskatāmajā lietā ir svarīgi, vai prasītājiem pieder šādas tiesības, kas nav atkarīgas no tā juridiskā pamatojuma, uz kura balstīta prasība par uztura līguma atcelšanu.

Pirmās instances tiesa pamatoti atsaukusies uz judikatūru – Senāta 2012. gada 28. augusta lēmumu lietā Nr. SKC-1876/2012. Šajā lēmumā atzīts, ka tiesība celt prasību par uztura līguma atcelšanu nepāriet mantiniekam, jo tā ir personiska rakstura tiesība. Taču citāds stāvoklis ir tad, ja uztura ņēmējs dzīves laikā pats ierosinājis strīdu par uztura līguma atcelšanu, jo šādā situācijā mantinieks saskaņā ar Civillikuma 703. pantu ir tiesīgs turpināt uztura ņēmēja iesākto procesu.

[5.2] Uztura ņēmējs /pers. F/ savas dzīves laikā nebija ierosinājis strīdu par uztura līguma atcelšanu, tādēļ pirmās instances tiesa pareizi secinājusi, ka izskatāmajā lietā prasītājiem nav prasības tiesību. Taču šādā gadījumā ir nevis jānoraida prasība, kā to izdarījusi pirmās instances tiesa, bet gan jāizbeidz tiesvedība lietā uz Civilprocesa likuma 223. panta 2. punkta pamata.

[6] Par minēto lēmumu /pers. C/ un /pers. D/ iesnieguši blakus sūdzību, kurā lūdz atcelt lēmumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai Vidzemes apgabaltiesā.

Blakus sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[6.1] Tiesa ir sajaukusi celtās prasības pamatu. Konkrētajā gadījumā ir celta prasība nevis par uztura līguma atcelšanu tā nepildīšanas dēļ, bet gan par uztura līguma atzīšanu par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža saskaņā ar Civillikuma 1438. un 1415. pantu.

Tiesa faktiski nav pārbaudījusi un novērtējusi uztura līgumu atbilstoši prasībā norādītajam pamatojumam un lietā esošajiem pierādījumiem. Prasītāji ir pieprasījuši nevis atcelt uztura līgumu, iebilstot pret šī līguma pildīšanas apjomu un kvalitāti no atbildētājas puses, bet gan atzīt uztura līgumu par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža, pamatojoties uz līdzēju gribas trūkumu (griba pausta izskata pēc) un to, ka līdzēju nolūks ir bijis apiet prasītāju likumiskās tiesības mantot nekustamo īpašumu /Nosaukums A/ (vai no tā pārdošanas saņemtos naudas līdzekļus) vai izprasīt neatņemamo daļu naudā, ja nekustamais īpašums /Nosaukums A/ būtu atdavināts.

[6.2] Novērtējot celtās prasības pamatotību, tiesai vispirms bija jāpārbauda prasītāju prasības tiesības celtās prasības kontekstā, t. i., atbilstoši Civillikuma 1438. un 1415. panta normu tiesiskos sastāvus veidojošajiem apstākļiem kopsakarā ar prasītāju kā pirmās šķiras likumisko mantinieku tiesiskajām interesēm mantot no sava tēva.

Tieši nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ atsavināšanas forma (uztura līgums), kādu izvēlējušies līdzēji, neatbilst viņu patiesai gribai (visticamāk tā ir bijusi bezatlīdzības atsavināšana) un būtiski aizskar prasītāju tiesiskās intereses. Proti, ja nekustamais īpašums /Nosaukums A/ tiktu atsavināts uz pirkuma līguma pamata, tad /pers. F/ iegūtu naudas līdzekļus pirkuma maksas veidā, no kuriem daļa saglabātos līdz mantojuma atklāšanās brīdim un ietilptu mantojamā mantā. Savukārt tad, ja nekustamais īpašums /Nosaukums A/ tiktu atsavināts uz dāvinājuma līguma pamata, tad prasītāji būtu tiesīgi prasīt neatņemamās daļas izdošanu naudā no šī nekustamā īpašuma vērtības.

Uztura līgums kā jebkurš darījums ir pakļauts vērtējumam atbilstoši Civillikuma 1438. un 1415. pantam, tomēr tiesa šādā aspektā lietas apstākļu noskaidrošanai un pierādījumu izvērtējumam nav pievērsusies. Tiesa ir nepamatoti atteikusies no uztura līguma novērtēšanas Civillikuma 1438. un 1415. panta izpratnē, nepareizi vērtējusi atšķirību starp prasību par uztura līguma atcelšanu un prasību par šāda līguma atzīšanu par spēkā neesošu, kā arī nepamatoti šauri vērtējusi prasītāju prasības tiesības, aprobežojoties vien ar Civillikuma noteikumiem par uztura līgumu, nevis piemērojot Civillikuma normas par tiesiskiem darījumiem vispār.

Motīvu daļa

[7] Izvērtējis blakus sūdzības un pārsūdzētā lēmuma argumentus, Senāts atzīst, ka Vidzemes apgabaltiesas 2023. gada 9. maija lēmums ir atceļams turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[8] Civilprocesa likuma 223. panta 2.punkta norma (*tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesības*) jāiztulko un jāpiemēro kopsakarā ar minētā likuma 1. panta pirmo daļu (ikvienam ir „*tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā*") un Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmo teikumu (*ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā*).

[8.1] Civilprocesa likuma 1. panta pirmā daļa ir Satversmes 92. panta pirmā teikuma atspoguļojums, kurā vienīgi konkretizēts šīs Satversmes normas saturs civilprocesā, ņemot vērā to, ka civilprocesa ietvaros tiek risināti strīdi tieši par civiltiesiskajām attiecībām.

Satversmes 92. panta pirmais teikums (un līdz ar to – Civilprocesa likuma 1. panta pirmā daļa) ietver personas pamattiesības ne tikai uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību, bet arī uz savu likumisko interešu aizsardzību taisnīgā tiesā. Ar jēdzienu „likumiska interese" saprotama nevis, piemēram, personas abstrakta interese noskaidrot to interesējošus faktiskos apstākļus, bet gan tāda personas interese, kas ir nesaraujami saistīta ar konkrētās personas subjektīvajām civilajām tiesībām. Proti, ar jēdzienu „likumiska interese" ir saprotama personas interese gūt saistošu apstiprinājumu noteiktu civiltiesisko attiecību pastāvēšanai (un to saturam) vai nepastāvēšanai, ja no šāda apstiprinājuma ir atkarīgas tieši šīs personas subjektīvās civilās tiesības vai pienākumi. Savukārt personas likumiskas intereses aizsardzību var nodrošināt saistošs apstiprinājums konkrētu civiltiesisku attiecību pastāvēšanai (un to saturam) vai nepastāvēšanai (sk. *Satversmes tiesas 2020. gada 30. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-08-01 12.1. un 14. punktu*).

Tādējādi atbilstoši Civilprocesa likuma 1. panta pirmajai daļai jebkurai prasībai jābūt vērstai uz konkrētu civilo tiesību aizskāruma vai apstrīdējuma novēršanu vai arī uz konkrētu likumisko interešu aizsardzību. Tajā pašā laikā gan atteikums pieņemt prasības pieteikumu, gan tiesvedības izbeigšana atstāj personu bez tiesas aizsardzības. Tāpēc šādam lēmumam jābūt īpaši izsvērtam, lai izslēgtu Satversmes 92. pantā ikvienai personai

garantēto tiesību aizskārumu (sk. *Senāta 2021. gada 17. augusta lēmuma lietā Nr. SKC-804/2021, ECLI:LV:AT:2021:0817.SKC080421.14.L, 6. punktu un tajā minētos Senāta nolēmumus*).

[8.2] Prasības tiesības esība ir saistāma ar to, vai personai ir pamats celt konkrēto prasību pret konkrēto atbildētāju, lai tādējādi panāktu savu tiesību aizskāruma vai apstrīdējuma novēršanu vai savu likumisko interešu aizsardzību.

Tāpēc saskaņā ar Civilprocesa likuma 128. panta otro daļu prasības pieteikumā jānorāda ne tikai „prasības priekšmets" un pieteiktais prasījums, bet arī „apstākļi, ar kuriem prasītājs pamato savu prasījumu", un „likums, uz kura prasība pamatota" (sk. *Civilprocesa likuma 128. panta otrās daļas 3., 5., 6. un 7. punktu*). Citiem vārdiem, raksturojot lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, prasības pieteikumā jānorāda 1) prasības aktīvais pamats, t. i., prasītājam piederošā tiesība vai likumiskā interese, kuras aizsardzību tiesā viņš lūdz, un 2) prasības pasīvais pamats, t. i., atbildētāja rīcība, ar ko aizskarta vai apstrīdēta prasītāja tiesība, vai tādu apstākļu esība, kuru dēļ prasītājam ir pamatots iemesls vērsties tiesā pret atbildētāju, lai aizsargātu savu likumisko interesi un gūtu saistošu apstiprinājumu konkrētu, prasītāja tiesisko stāvokli ietekmējošu tiesisko attiecību pastāvēšanai (un to saturam) vai nepastāvēšanai (sal. *Bukovskis V. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 303.–304. lpp.*).

[8.3] Noskaidrojot, vai konkrētā gadījuma apstākļos personai ir prasības tiesība, tiesai (tiesnesim) jāizvērtē prasības pieteikumā norādītais prasības pamats kopsakarā ar prasības priekšmetu, pieteikto prasījumu un likumu, uz kura prasība pamatota.

Tajā pašā laikā prasības tiesības esības noskaidrošana nevar tikt saistīta ar tiesas vērtējumu par lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem tādā apjomā, no kura būtu iespējams izsecināt tiesas attieksmi pret prasības pamatotību vai nepamatotību. Civilprocesa likumā ir skaidri nošķirti gadījumi, kad jautājums izlemjams ar tiesas (tiesneša) lēmumu un kad taisāms spriedums. Civilprocesa likuma 229. panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesas nolēmumu, ar kuru lieta netiek izspriesta pēc būtības, pieņem lēmuma veidā, savukārt minētā likuma 189. panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesas nolēmumu, ar kuru lietu izsprież pēc būtības, tiesa taisa sprieduma veidā. Prasības pamatotība ir izvērtējama, izspriežot lietu pēc būtības ar tiesas spriedumu (sal. *Senāta 2021. gada 17. augusta lēmuma lietā Nr. SKC-804/2021, ECLI:LV:AT:2021:0817.SKC080421.14.L, 7. punkts*).

[9] Konkrētajā gadījumā prasītāji, būdami miruša uztura ņēmēja bērni, t. i., likumiskie mantinieki, ir cēluši tiesā prasību par uztura līguma atzīšanu par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža un zemesgrāmatā izdarītā atbildētājas /pers. E/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /Nosaukums A/ nostiprinājuma dzēšanu, atsaucoties uz Civillikuma 1438. pantu, kas regulē fiktīvus darījumus, un Civillikuma 1415.pantu, kas regulē prettiesiskus darījumus.

[9.1] Fiktīviem darījumiem (sk. *Civillikuma 1438. pantu*) raksturīgs tas, ka to dalībnieki nevēlas tiesisku seku iestāšanos, taču mēģina radīt patiesi gribēta un reāli notikuša darījuma šķietamību. Fiktīva darījuma dalībniekiem ir patiesa vēlēšanās, lai trešajām personām rastos iespaids par noslēgtā darījuma nopietnību, taču šāda darījuma dalībnieki ir vienisprātis par to, ka patiesībā viņi nevēlas tiesiski saistīties. Fiktīva darījuma dalībnieku nolūks visbiežāk ir panākt, lai trešā persona atturētos no kādas darbības vai arī lai trešā persona izdarītu viņas patiesajām interesēm neatbilstošu rīcību. Tāpēc visbiežāk tieši trešās personas ir pamatoti ieinteresētas šāda darījuma spēkā neesībā un iepriekšējā stāvokļa atjaunošanā. Tā kā fiktīvs darījums nevar radīt tiesiskas sekas, šāds darījums ir nederīgs jeb absolūti spēkā neesošs no tā noslēgšanas brīža (sk., piemēram, *Senāta 2015. gada 27. marta sprieduma lietā Nr. SKC-52/2015, C20231907, 7.2. punktu, 2018. gada 19. februāra sprieduma lietā Nr. SKC-7/2018, ECLI:LV:AT:2018:0219.C15291810.1.S, 9.2.2. punktu*).

Arī līdzēju pašnoteikšanās tiesības likumdevējs ir ierobežojis, liedzot tiesisku atzīšanu tādiem darījumiem, kas noslēgti pretēji likumam vai labiem tikumiem vai vērsti uz to, lai apietu likumu (sk. *Civillikuma 1415. pantu*). Šādas privātautonomijas robežas noteiktas gan pašu darījuma dalībnieku, gan arī trešo personu un sabiedrības interešu aizsardzībai, lai tādējādi nodrošinātu vispārpieņemto morāles normu, tiesiski ētisko principu un vērtību ievērošanu civiltiesiskajā apgrozībā. Tāpēc arī tāda persona, kura nav darījuma dalībniece, ir tiesīga prasīt atzīt par spēkā neesošu citu personu starpā noslēgtu prettiesisku darījumu, ja minētā persona ir pamatoti ieinteresēta attiecīgā darījuma spēkā neesībā un iepriekšējā stāvokļa atjaunošanā. Citiem vārdiem, lai konstatētu prettiesiska darījuma absolūtu spēkā neesību, prasību atzīt darījumu par spēkā neesošu var celt gan šāda darījuma dalībnieks, gan ieinteresēta trešā persona, ja absolūti spēkā neesošais darījums aizskar šīs personas civilās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses (sk., piemēram, *Senāta 2018. gada 6. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKC-97/2018, ECLI:LV:AT:2018:0406.C03016310.1.S, 15.1. un 15.2. punktu, 2018. gada 28. septembra sprieduma lietā Nr. SKC-207/2018, ECLI:LV:AT:2018:0928.C27207010.1.S, 13.1. un 13.2. punktu*).

[9.2] Prasības pieteikumā ir norādīti apstākļi, kuri prasītāju ieskatā liecina par to, ka uztura līgums noslēgts „tikai izskata pēc" jeb fiktīvi (Civillikuma 1438. panta izpratnē) un „vērsts uz to, lai apietu likumu" (Civillikuma 1415. panta izpratnē). Turklāt prasītāji ir iesnieguši tiesai virkni pierādījumu, kas viņu ieskatā apliecina lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, ar kuriem pamatota prasība.

Visbeidzot, prasītāji kā miruša /pers. F/ likumiskie mantinieki ir paskaidrojuši, kādu apsvērumu dēļ viņi ir pamatoti ieinteresēti uztura līguma spēkā neesībā (sk. *šā lēmuma 3.1. un 6. punktu*), tādējādi pamatojot savu likumisko interesi gūt saistošu apstiprinājumu uztura līguma attiecību, kas negatīvi ietekmē prasītāju kā likumisko mantinieku tiesisko stāvokli, atzīšanai par neesošām.

[9.3] Apelācijas instances tiesa ir nepareizi izpratusi gan celtās prasības būtību, gan judikatūras atziņas, kuras minētas pārsūdzētajā lēmumā, juridiski kļūdaini secinot, ka prasītājiem nav prasības tiesību tā iemesla dēļ, ka uztura ņēmējs savas dzīves laikā nav ierosinājis strīdu par uztura līguma atcelšanu tā nepildīšanas dēļ.

[10] Iepriekš izklāstīto argumentu un apsvērumu dēļ pārsūdzēto lēmumu nevar atzīt par pamatotu, tāpēc tas ir atceļams.

Tā kā lēmums tiek atcelts, saskaņā ar Civilprocesa likuma 444.[1] panta otro daļu blakus sūdzības iesniedzēju pārstāvim zvērinātam advokātam Jēkabam Treijam ir atmaksājama drošības nauda, kuru viņš samaksājis par blakus sūdzības iesniegšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448. panta pirmās daļas 2. punktu un 449. panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

atcelt Vidzemes apgabaltiesas 2023. gada 9. maija lēmumu un nodot lietu izskatīšanai pēc būtības apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesā; atmaksāt Jēkabam Treijam drošības naudu 70 *euro* (septiņdesmit *euro*).

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore I. Garda Senators E. Kalniņš Senators N. Salenieks